

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๕๒๖๘

ที่ กษ ๐๔๐๔/ว ๕๕

วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง แนวปฏิบัติในการรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐/ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้มีคำสั่ง ที่ ๘/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ เรื่อง แก้ไขคำสั่งมอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ๑๔/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘ เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์นั้น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้มีหนังสือ ที่ กษ ๐๔๐๔/ว ๕๖ และหนังสือ ที่ กษ ๐๔๐๔/ว ๕๗ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ขอยกเลิกแนวทางปฏิบัติกรายงานข้อบกพร่องหรือข้อสังเกตที่ตรวจพบจากการตรวจสอบบัญชี โดยให้รายงานเป็นข้อสังเกตทั้งหมดที่ตรวจพบจากการตรวจสอบบัญชีหรือการกำกับสหกรณ์เสนอหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หรือผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีเป็นผู้พิจารณาลงนามในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ถึงรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๑ - ๒ หรือสหกรณ์จังหวัดเพื่อพิจารณาต่อไป นั้น

เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์มีแนวทางปฏิบัติในการรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบให้สอดคล้องและเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงกำหนดแนวปฏิบัติในการรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ ดังนี้

๑. **ข้อสังเกตที่ตรวจพบ** เกิดจากผู้สอบบัญชีได้เข้าไปตรวจสอบบัญชีระหว่างปี ตรวจแนะนำการเงินการบัญชี กำกับมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ วางระบบบัญชี ตรวจสอบบัญชีประจำปี และกิจกรรมอื่นใดที่ทำให้ทราบข้อมูลที่ควรตั้งเป็นข้อสังเกตที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์

๒. การรายงาน

๒.๑ ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ รายงานผลการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจ ในกรณีตรวจพบข้อสังเกตให้เสนอข้อสังเกตที่ตรวจพบต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หรือผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

๒.๒ หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี พิจารณากลับกรองข้อสังเกตที่ตรวจพบที่ได้รับจากผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบและผู้สอบบัญชีภาคเอกชนของสหกรณ์ในเขตพื้นที่/ในเขตกรุงเทพมหานคร หากเห็นว่าเป็นข้อสังเกตที่ควรแจ้งให้สหกรณ์ทราบเพื่อให้สหกรณ์แก้ไขให้ดำเนินการดังนี้

- แจ้งข้อสังเกตเป็นลายลักษณ์อักษรต่อประธานกรรมการสหกรณ์ทันทีที่ได้รับรายงาน
 - รายงานเป็นลายลักษณ์อักษรต่อรองนายทะเบียนสหกรณ์ในพื้นที่ หรือนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด
 - รายงานต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ผ่านระบบสารสนเทศบน Intranet ของกรมฯ
- ทั้งนี้ ปรากฏตามแผนผังระบบข้อสังเกตจากการตรวจสอบ

๓ กรอบการรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบผ่านระบบสารสนเทศ บน Intranet แบ่งออกเป็น ๒ หมวด ประกอบด้วย

๑) ข้อสังเกตต่อรายการในงบการเงิน คือ ข้อสังเกตที่ตรวจพบนั้น ๆ สามารถระบุได้ว่าเป็นองค์ประกอบของรายการบัญชีใดในงบดุล (สินทรัพย์ หนี้สิน และทุน) แบ่งออกเป็น ๑๗ รายการ ๙๑ สาเหตุหลัก ๑๑ สาเหตุย่อย

๒) ข้อสังเกตอื่น ๆ ที่ไม่ปรากฏในงบการเงิน คือ ข้อสังเกตที่ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นองค์ประกอบของรายการบัญชีใดในงบดุล ซึ่งอาจเป็นข้อสังเกตที่เกิดจากการที่สหกรณ์ไม่มีระบบการควบคุมภายใน หรือมีระบบการควบคุมภายในที่ไม่เหมาะสม หรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์ หรือกฎหมายอื่นที่สำคัญ แบ่งออกเป็น ๘ สาเหตุหลัก ๒๔ สาเหตุย่อย

ทั้งนี้ ผู้รายงานต้องระบุมูลค่าความเสียหาย และอธิบายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อสังเกตนั้นด้วยว่า เกิดอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร (ตามกรอบการรายงานข้อสังเกตที่แนบท้ายนี้)

๔ การรายงานกรณีเร่งด่วน

กรณีที่มีเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่เป็นประเด็นเกี่ยวข้องกับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบและเป็นประเด็นสำคัญอยู่ในความสนใจของสังคม หรือเป็นข่าว หรือเกิดการทุจริตในสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์รายงานข้อเท็จจริงต่อผู้บังคับบัญชาโดยเร็วผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น Line, โทรศัพท์หรือช่องทางอื่นใดให้ได้ทราบเหตุการณ์โดยเร็วที่สุด ส่วนรายละเอียดข้อเท็จจริงให้จัดทำเป็นหนังสือชี้แจงโดยเร็วเช่นกัน

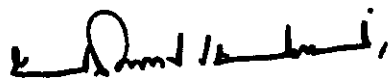
๕ การวิเคราะห์เพื่อการใช้ประโยชน์จากรายงานข้อสังเกต

- ระดับสำนักงาน ผู้สอบบัญชีวิเคราะห์และประมวลผลข้อสังเกตของสหกรณ์นั้น ๆ เพื่อใช้ประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี และใช้ในการตรวจสอบบัญชีประจำปีต่อไป

- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ วิเคราะห์สหกรณ์ในพื้นที่เพื่อชี้ประเด็นข้อสังเกตนั้น ๆ และเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ หรือชี้แนวทางในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่มีข้อสังเกต

- สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี วิเคราะห์และประมวลผลสรุปข้อสังเกตในภาพรวม ณ วันสิ้นเดือน เสนออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ภายในวันที่ ๕ ของเดือนถัดไป รวมทั้งนำข้อมูลข้อสังเกตไปใช้ในการวางแนวทางในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์

จึงเรียนมาเพื่อทราบและแจ้งเวียนให้ผู้สอบบัญชีและผู้เกี่ยวข้องทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

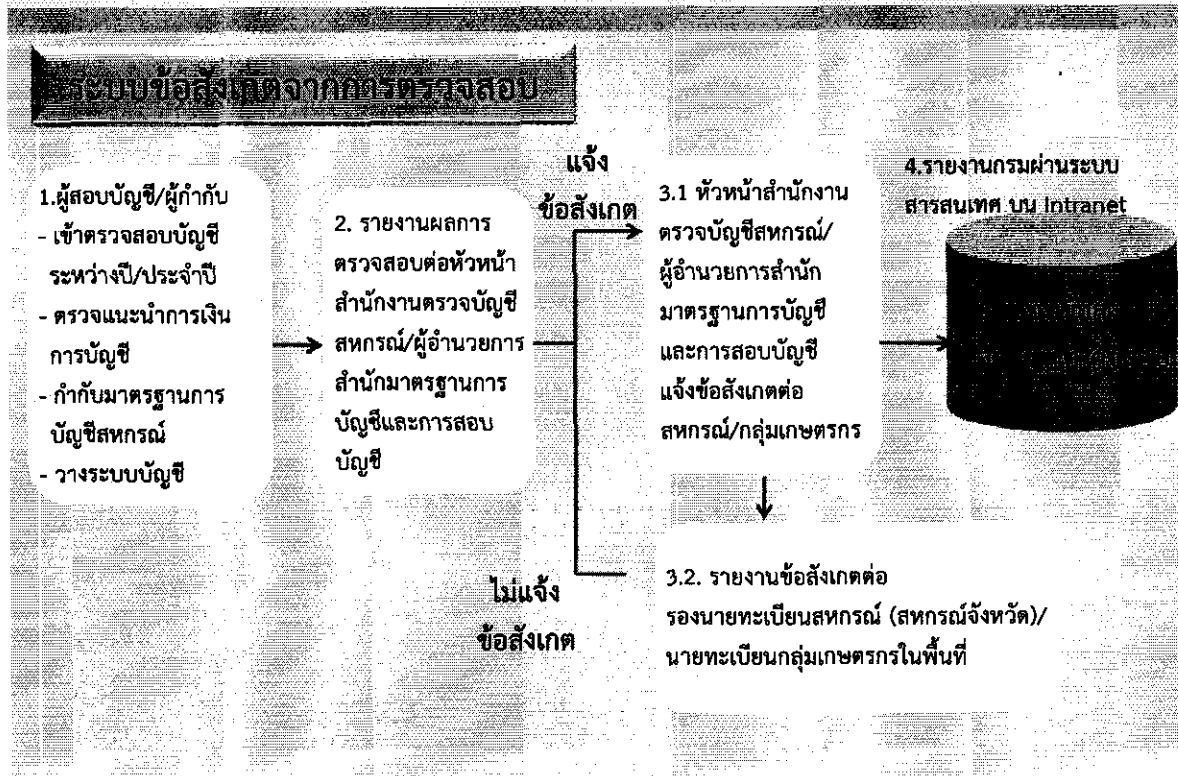
(นางบริสุทธิ์ เปรมประพันธ์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

แผนผังระบบข้อสังเกตจากการตรวจสอบ

กรอบการรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ

ข้อสังเกตที่ตรวจพบ เกิดจากผู้สอบบัญชีได้เข้าไปปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีระหว่างปี ตรวจสอบแนะนำการเงินการบัญชี กำกับมาตรฐานการบัญชีสหกรณ์ วางระบบบัญชี ตรวจสอบบัญชีประจำปี ตลอดจนกิจกรรมอื่นใดที่ทำให้ทราบข้อมูลข้อสังเกตที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ ซึ่งเมื่อตรวจพบข้อสังเกตจะต้องรายงานข้อสังเกตดังกล่าว ต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่เพื่อพิจารณาแจ้งข้อสังเกตให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรทราบและรายงานให้รองนายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีต้องรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบตามข้อเท็จจริงผ่านระบบสารสนเทศบน Intranet ต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีข้อมูลข้อสังเกตที่ครบถ้วน ถูกต้อง รวดเร็ว สามารถประมวลผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการกำหนดมาตรการการเฝ้าระวังสหกรณ์ รวมทั้ง ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแก้ไขปัญหาได้ทันสถานการณ์

การรายงานข้อสังเกตแบ่งเป็น ๒ หมวด คือ

หมวด ๑ ข้อสังเกตต่อรายการในงบการเงิน

หมวด ๒ ข้อสังเกตอื่น ๆ ที่ไม่ปรากฏในงบการเงิน

สาระสำคัญของการรายงานข้อสังเกต ประกอบด้วย

๑. ข้อสังเกตที่ตรวจพบ

๑.๑ ข้อสังเกตต่อรายการในงบการเงิน เป็นข้อสังเกตตามรายการบัญชีในงบดุล (สินทรัพย์ หนี้สิน และทุน) ที่ผู้สอบบัญชีพิจารณาแล้วว่าข้อสังเกตที่ตรวจพบนั้น สามารถระบุได้ว่าเป็นองค์ประกอบของรายการบัญชีในงบดุล

๑.๒ ข้อสังเกตอื่น ๆ ที่ไม่ปรากฏในงบการเงิน เป็นข้อสังเกตที่ผู้สอบบัญชีพิจารณาแล้วไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นองค์ประกอบของรายการบัญชีใดในงบดุล แต่เป็นข้อสังเกตที่เกิดจากการที่สหกรณ์ไม่มีระบบการควบคุมภายใน หรือมีระบบการควบคุมภายในที่ไม่เหมาะสม หรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์ หรือกฎหมายอื่นที่สำคัญ เป็นต้น

๒. สาเหตุ เป็นการระบุสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อสังเกตของรายการบัญชีนั้น ๆ

๓. มูลค่าความเสียหาย เป็นการระบุมูลค่าของข้อสังเกตนั้น ๆ โดยข้อสังเกตต่อรายการในงบการเงิน ต้องสามารถระบุเป็นจำนวนเงินได้ แต่หากเป็นข้อสังเกตอื่น ๆ ที่ไม่ปรากฏในงบการเงิน จะไม่สามารถระบุเป็นจำนวนเงินได้

๔. คำอธิบาย เป็นการอธิบายหรือบอกเล่าเหตุการณ์/สถานการณ์ที่เกิดข้อสังเกตนั้น ๆ ตามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ พฤติกรรมการกระทำ (ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร)

.....

กรอบการรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ

หมวด	ข้อสังเกตที่ตรวจพบ	สาเหตุ
1. ข้อสังเกตต่อรายการในงบการเงิน		
1	เงินสด/เงินฝากธนาคาร/เงินฝากสหกรณ์อื่น	1.1 เงินสดขาดบัญชี
		1.1.1 ไม่มีเงินสดให้ตรวจนับ/มีให้ตรวจนับไม่ครบถ้วน
		1.1.2 มีการยกออกไปใช้ส่วนตัว
		1.1.3 จ่ายเงินโดยไม่มีหลักฐานการจ่าย
		1.1.4 บันทึกการจ่ายเงินซ้ำ
		1.1.5 ถอนเงินฝากจากธนาคารแต่ไม่บันทึกบัญชี
		1.1.6 บันทึกบัญชีเงินฝากธนาคารแต่ไม่มีการนำฝากธนาคาร
		1.1.7 เงินสดถูกโจรกรรม
		1.1.8 บันทึกการรับเงินต่ำกว่าความเป็นจริง
		1.2 เงินสดเกินบัญชี
		1.2.1 รับเงินแล้วไม่บันทึกบัญชี
		1.2.2 มีเงินสดให้ตรวจนับเกินบัญชี
		1.2.3 อื่นๆ
		1.3 เก็บรักษาเงินสดเกินกว่าระเบียบกำหนดโดยไม่มีเหตุอันควร
		1.4 เงินฝากธนาคารรอดตรวจสอบ
		1.5 ตั้งค่าเผื่อเงินฝากสหกรณ์อื่นสงสัยจะสูญต่ำไป
		1.6 รับเช็คลงวันที่ล่วงหน้า
		1.7 เงินฝากสหกรณ์อื่นปฏิเสธยอดเงินรับฝาก
1.8 เงินฝากระหว่างทาง		
2	ลูกหนี้เงินกู้	2.1 ลูกหนี้เงินกู้ปฏิเสธหนี้
		2.2 ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่ำไป
		2.3 ลูกหนี้เงินกู้ไม่มีตัวตน
		2.4 ปลอมแปลงสัญญาเงินกู้, เอกสารจ่ายเงินกู้ - รับชำระหนี้เงินกู้
		2.5 การให้เงินกู้ผิดระเบียบ/เกินวงเงิน/งวดชำระ
		2.6 มีการแปลงหนี้ของลูกหนี้เงินกู้โดยมีเจตนาหลีกเลี่ยงไม่กระทำการตามกฎหมาย
		2.7 หลักประกันการให้เงินกู้ไม่เหมาะสม
		2.8 กำหนดระเบียบเงินกู้ไม่เหมาะสม เอื้อประโยชน์แก่บุคคลบางกลุ่ม
		2.9 การไม่จดจำนองหลักทรัพย์สินค้ำประกันให้เป็นไปตามกฎหมาย
		2.10 ลูกหนี้ตัวแทนไม่มีอยู่จริง
		2.11 ลูกหนี้ตัวแทนค้ำงาน
3	ลูกหนี้การค้า	3.1 ลูกหนี้สินค้าขาดบัญชี
		3.2 ตบแต่งเอกสารการขายเชื่อ
		3.3 ลูกหนี้การค้าคลาดเคลื่อน
		3.4 ลูกหนี้การค้าปฏิเสธหนี้
		3.5 ลูกหนี้การค้าค้ำงาน
		3.6 ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่ำไป
		3.7 ลูกหนี้การค้าไม่มีตัวตน
		3.8 ลูกหนี้ที่ไม่สามารถติดตามให้มาชำระหนี้ได้
		3.9 หลักประกันการให้เครดิตการค้าไม่เหมาะสม
		3.10 ให้เครดิตทางการค้าผิดระเบียบ/เกินวงเงิน

หมวด	ข้อสังเกตที่ตรวจพบ	สาเหตุ
4. ลูกหนี้อื่น		4.1 ลูกหนี้ระหว่างดำเนินคดี
		4.2 ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี
		4.3 ลูกหนี้ตามคำพิพากษา
		4.4 ลูกหนี้ขาดสมาชิกภาพ
5. สินค้า		5.1 สินค้าขาดบัญชี
		5.2 สินค้าเกินบัญชี
		5.3 จ่ายเงินซื้อสินค้าล่วงหน้าเป็นจำนวนมากแต่ยังไม่ได้รับสินค้า
		5.4 ซื้อสินค้าผูกขาดกับผู้ค้ารายเดียว
		5.6 ขายสินค้าต่ำกว่าราคาทุน
		5.7 สินค้าเสื่อมสภาพล้าสมัย
		5.8 สินค้าเสียหายจากน้ำท่วม/ไฟไหม้
		5.9 ตั้งค่าเมื่อมูลค่าสินค้าต่ำไป
		5.10 สินค้าถูกโจรกรรม
		5.11 การจัดทำทะเบียนคุมสินค้า บัญชีย่อย ไม่เรียบร้อย/ไม่เป็นปัจจุบัน
		5.12 การเปลี่ยนวิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือ
		5.13 สั่งซื้อสินค้ามาจำหน่ายโดยไม่สำรวจความต้องการของสมาชิก
		5.14 ซื้อสินค้าไม่มีคุณภาพตามมาตรฐาน
		6. ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
6.2 การคิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์รับบริจาคที่ยังไม่ได้ใช้งาน		
6.3 การเปลี่ยนวิธีคิดค่าเสื่อม		
6.4 ชื่อทรัพย์สินไม่ใช่ชื่อสหกรณ์		
6.5 จัดซื้อทรัพย์สินไม่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่หรือการจัดซื้อทรัพย์สินมีวงเงินสูงกว่าที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่		
6.6 ทรัพย์สินไม่ตรงกับทะเบียนคุม		
6.7 ลงทุนในที่ดิน อาคาร ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์		
6.8 การประเมินราคาสินทรัพย์ไม่ได้ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ		
6.9 การจัดซื้อทรัพย์สินไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยวิธีปฏิบัติทางทรัพย์สินของสหกรณ์		
7. เงินยืมตรง		7.1 สหกรณ์ไม่มีระเบียบว่าด้วยเงินยืมตรงถือใช้
		7.2 การยืมเงินตรงไม่เป็นไปตามระเบียบ
8. เงินลงทุน - เงินลงทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาด - เงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด		8.1 ตั้งค่าเมื่อปรับมูลค่าเงินลงทุน สูงไป / ต่ำไป
		8.2 ลงทุนไม่เป็นไปตามกฎหมาย
		8.3 ตั้งค่าเมื่อต่อมูลค่าเงินลงทุนต่ำไป
		8.4 การลงทุนไม่เป็นไปตามกฎหมาย
		8.5 ดำเนินธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับประเภทและวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
		8.6 การร่วมโครงการกับภาคเอกชนที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย
		8.7 มุ่งดำเนินธุรกิจกับบุคคลภายนอกเป็นหลัก
		8.8 ลงทุนด้านที่פקอาศัยโดยมิได้มีระบุไว้ในวัตถุประสงค์
		8.9 จัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่เป็นไปตาม พ.ร.บ. 2541
		8.9 จัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่เป็นไปตาม พ.ร.บ. 2541
9. ที่ดินแทนการชำระหนี้		9.1 การตีราคาไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
10. เงินรอเรียกคืน		10.1 เงินรอเรียกคืนค้างนาน / เพิ่มขึ้น

หมวด	ข้อสังเกตที่ตรวจพบ	สาเหตุ
	11. เจ้าหนี้เงินกู้	11.1 เจ้าหนี้เงินกู้ปฏิเสธหนี้
		11.2 นำหลักประกันของสมาชิกไปค้ำประกันเงินกู้ของสหกรณ์
	12. เจ้าหนี้การค้า	12.1 เจ้าหนี้ไม่มีตัวตน
		12.2 ปลอมแปลงเอกสารการซื้อเชื่อ
		12.3 รวบรวมผลิตผลทางการเกษตรจากบุคคลภายนอก
		12.4 ตบแต่งเอกสารการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ
		12.5 เจ้าหนี้แจ้งยอดสูงกว่าบัญชี (เฉพาะส่วนต่าง)
	13. เงินรอจ่ายคืน	13.1 เงินรอจ่ายคืนค้างนาน / เพิ่มขึ้น
	14. เงินรับฝาก	14.1 รับเงินฝากจากบุคคลที่ไม่ใช่สมาชิก
		14.2 ปลอมแปลงเงินรับฝาก
		14.3 บันทึกถอนเงินรับฝากสูงกว่าความเป็นจริง
		14.4 สมาชิกปฏิเสธยอดเงินรับฝาก
	15. ทุนเรือนหุ้น	15.1 สมาชิกปฏิเสธยอดทุนเรือนหุ้น
		15.2 เรียกเก็บค่าหุ้นไม่เป็นไปตามข้อบังคับ
		15.3 จ่ายคืนค่าหุ้นเต็มมูลค่ากรณีมีส่วนขาดแห่งทุน
		15.4 รับสมาชิกสมทบไม่ตรงคุณสมบัติตามข้อบังคับ
		15.5 จ่ายผลตอบแทนจากการถือหุ้นล่วงหน้า
16. ทุนสะสมตามข้อบังคับ	16.1 จัดทำโครงการ/สวัสดิการโดยมิชอบ	
17. กำไรสุทธิ/ขาดทุนสุทธิ	17.1 จ่ายเงินปันผลให้สมาชิกล่วงหน้า	
	17.2 สหกรณ์ดำเนินงานมีผลขาดทุนจำนวนมาก	
	17.3 จ่ายเงินเดือนให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ไม่เป็นไปตามข้อบังคับของสหกรณ์	
	17.4 สหกรณ์มีส่วนขาดแห่งทุน	
2. ข้อสังเกตอื่น ๆ ที่ไม่ปรากฏในงบการเงิน	2.1 ไม่ปฏิบัติตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการบัญชี	2.1.1 ไม่ลงบัญชีเงินสดภายในวันที่เกิดรายการ
		2.1.2 ไม่บันทึกบัญชีที่ไม่เกี่ยวกับเงินสดภายใน 3 วันทำการ
		2.1.3 จัดทำเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีไม่สมบูรณ์และไม่เรียบร้อย
		2.1.4 จัดทำงบการเงินไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
		2.1.5 ไม่จัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สิน
	2.2 ไม่ปฏิบัติตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยมาตรฐานขั้นต่ำ	2.2.1 ไม่กำหนดระเบียบขึ้นถือใช้
		2.2.2 ไม่กำหนดสิทธิ์ของผู้ใช้งานแต่ละระดับ User Account
		2.2.3 ไม่มีระบบการป้องกันการเข้าถึงข้อมูลและโปรแกรมระบบงาน
		2.2.4 ไม่มีการจัดการแผนสำรองฉุกเฉินในการนำชุดข้อมูลที่สำรองมาใช้งาน
		2.2.5 โปรแกรมระบบบัญชีสามารถแก้ไขข้อมูลได้อย่างไร้ร่องรอย
	2.3 ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่สำคัญ	2.3.1 ไม่ได้รายงานธุรกรรมทางการเงินแก่ ป.ป.ง. (ด้านเงินสด)
		2.3.2 ไม่ได้รายงานธุรกรรมทางการเงินแก่ ป.ป.ง. (เหตุอันควรสงสัย)
		2.3.3 ไม่ได้รายงานธุรกรรมทางการเงินแก่ ป.ป.ง. (ด้านทรัพย์สิน)
		2.3.4 ปฏิบัติไม่เป็นไปตาม พ.ร.บ. ประกันชีวิต
		2.3.5 ไม่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
		2.3.6 สหกรณ์ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 91/2 แห่งประมวลรัษฎากร

หมวด	ข้อสังเกตที่ตรวจพบ	สาเหตุ
		2.4 การไม่ปฏิบัติตามพรบ.สก./ ข้อบังคับ /ระเบียบของสหกรณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงได้
		2.4.1 ไม่ปฏิบัติตามพรบ. สหกรณ์
		2.4.2 ไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับของสหกรณ์
		2.4.3 ไม่ปฏิบัติตามระเบียบของสหกรณ์
		2.5 สหกรณ์เข้าชำนายทะเบียนสหกรณ์สิ่งเล็ก ตามมาตรา 71(1) (2) (3)
		2.5.1 สหกรณ์ไม่เริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่จดทะเบียนหรือหยุดดำเนินการติดต่อกันเป็นเวลาสองปีนับแต่วันที่หยุดดำเนินการ
		2.5.2 สหกรณ์ไม่ส่งสำเนาบัญชีและรายงานประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นเวลาสามปีติดต่อกัน
		2.5.3 สหกรณ์ไม่อาจดำเนินการให้เป็นผลดี หรือการดำเนินการของสหกรณ์ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ หรือประโยชน์ส่วนรวม
		2.5 สัญญาร่วมลงทุน/ข้อตกลง หลังวันสิ้นปี
		2.6 ระบบงานคอมพิวเตอร์ไม่ตรงกับข้อมูลทางบัญชี
		2.7 อื่น ๆ
		2.7.1 การกำหนดระเบียบอื่น ๆ เอื้อผลประโยชน์ให้บุคคลบางกลุ่ม
		2.7.2 สหกรณ์ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี